

SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA DĖL UŽDAROJOJE AKCINĖJE BENDROVĖJE „SKUODO VANDENYS“ ATLIKTO RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2017 m. birželio 20 d. Nr. KADV3-6
Skuodas

Auditas atliktas:

- vadovaujantis Savivaldybės tarybos
2017 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. T9-56
- vykdant Savivaldybės kontrolieriaus
2017 m. balandžio 14 d. pavedimą Nr. KA1-8

Auditą atliko

Savivaldybės kontrolierė Kristina Nikartienė
Kontrolieriaus pavaduotoja Neringa Stasiūtė

Auditas pradėtas 2017-04-14

Auditas baigtas 2017-05-19

Su audito ataskaita galima susipažinti Skuodo rajono savivaldybės interneto svetainėje
www.skuodas.lt

TURINYS

IŽANGA.....	3
VEIKLOS RODIKLIŲ ANALIZĖ.....	3
Bendrovės mokumo rodikliai.....	3
Bendrovės veiklos efektyvumo rodikliai.....	4
PAJAMŲ IR SĄNAUDŲ ANALIZĖ.....	5
Pajamų ir sąnaudų dinamika.....	5
Pardavimo savikaina.....	6
Bendrosios ir administracinės sąnaudos.....	7
Palūkanų ir kitos panašios pajamos ir sąnaudos.....	8
MOKĖTINŲ IR GAUTINŲ SUMŲ ANALIZĖ.....	8
Pirkėjų skolų ir skolų tiekėjams pokyčiai.....	8
IŠVADOS.....	11

IŽANGA

Auditas uždarojoje akcinėje bendrovėje „Skuodo vandenys“ atliktas vykdant Savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimą Nr. T9-56¹, kuriuo Kontrolės ir audito tarnybai buvo pavesta atlikti neplaninį auditą ir patikrinti, kaip įmonėje atliekama sąnaudų ir gautinų sumų apskaita.

Audito tikslas – įvertinti sąnaudų ir gautinų sumų apskaitos duomenis uždarojoje akcinėje bendrovėje „Skuodo vandenys“.

Audituojamas subjektas – uždaroji akcinė bendrovė „Skuodo vandenys“, juridinio asmens kodas 173820527, adresas Vaižganto g. 27, LT - 98121 Skuodas.

Audituojamas laikotarpis – 2016 m. bei 2017 m. I ketvirtis.

Atliktos procedūros: patikrinimo (įrašų, dokumentų tikrinimas), paklausimo (pokalbis su įmonės darbuotojais) bei analitinės. Vadovautasi nuostata, kad tikrinamas subjektas pateikė išsamią ir objektyvią informaciją, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

Audituojamu laikotarpiu uždarojoje akcinėje bendrovėje „Skuodo vandenys“ pasikeitė asmenys, einantys direktoriaus ir vyr. finansininko pareigas. Direktoriaus pareigas Bendrovėje iki 2017 m. kovo 31 d. ėjo Raimondas Puolikas², o nuo 2017 m. balandžio 21 d. direktoriaus pareigas eina Hubertas Valbasas³. Vyr. finansininke iki 2017 m. kovo 31 d. dirbo Jurga Petkuvienė⁴, o nuo 2017 m. balandžio 25 d. – Vaida Endružienė⁵.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai.

Vartojami sutrumpinimai:

Bendrovė – uždaroji akcinė bendrovė „Skuodo vandenys“

HSC – Higienos ir sveikatingumo centras

Komisija – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

Savivaldybė – Skuodo rajono savivaldybė

VAS – verslo apskaitos standartai

VEIKLOS RODIKLIŲ ANALIZĖ

Bendrovės mokumo rodikliai

Atlikome Bendrovės finansinės būklės ir veiklos rezultatų vertinimą, apskaičiavome rodiklius:

1. Trumpalaikio mokumo koeficientą (trumpalaikio turto santykis su trumpalaikiais įsipareigojimais) ir analizavome jo dinamiką 2013–2017 m. Išsami informacija pateikta 1 priede. Šio koeficiento vadinamoji saugumo riba yra 1,2. Kai koeficientas mažesnis negu 1,0, įmonė negali atsiskaityti už savo trumpalaikius įsipareigojimus.

Išanalizavus trumpalaikio mokumo koeficiento dinamiką 2013–2017 m., nustatyta, kad Bendrovė turi problemų dėl mokumo, nes trumpalaikio mokumo koeficientas nesiekė saugumo ribos per visą analizuojamą laikotarpį, išskyrus 2016 m., kai rodiklis buvo 1,26. Trumpalaikio

¹ Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 30 d. sprendimas Nr. T9-56 „Dėl pavedimo Skuodo rajono kontrolės ir audito tarnybai“.

² Skuodo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. kovo 28 d. įsakymas Nr. A1-258 „Dėl Raimondo Puoliko atleidimo iš uždarnosios akcinės bendrovės „Skuodo vandenys“ direktoriaus pareigų“.

³ Valdybos 2017 m. balandžio 18 d. posėdžio protokolas Nr. VP-6.

⁴ Uždarnosios akcinės bendrovės „Skuodo vandenys“ direktoriaus 2017 m. kovo 8 d. įsakymas Nr. P1-2.

⁵ Uždarnosios akcinės bendrovės „Skuodo vandenys“ direktoriaus 2017 m. balandžio 24 d. įsakymas Nr. P1-4.

mokumo koeficientas 2013 m. buvo 0,39, 2014 – 0,75, 2015 m. – 0,91, 2017 m. I ketv. – 0,99. Tai neleidžia vykdyti savo trumpalaikių įsipareigojimų, plėsti veiklos.

2. Bendrovės apyvartinį kapitalą, kuris rodo, ar įmonei pakanka apyvartinių lėšų (kiek trumpalaikio turto lieka, įvykdžius visus trumpalaikius įsipareigojimus). Kuo didesnis skirtumas tarp įmonės trumpalaikio turto ir trumpalaikių įsipareigojimų, tuo didesnė tikimybė, kad įmonė galės plėsti veiklą, vykdyti savo įsipareigojimus.

Išanalizuota apyvartinio kapitalo dinamika 2013–2017 m. rodo apyvartinių lėšų trūkumą. Bendrovė 2013–2015 m. apyvartinio kapitalo neturėjo (trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą), 2016 m. turėjo 29467,0 eurus, o 2017 m. I ketv. taip pat neturėjo (trumpalaikiai įsipareigojimai 263,0 eurai viršijo trumpalaikį turtą).

3. Apyvartinio kapitalo manevringumo koeficientą, kuris parodo apyvartinio kapitalo naudojimo efektyvumą. Atsargų santykis su apyvartiniu kapitalu parodo, kokia apyvartinio kapitalo dalis yra atsargose. Svarbu siekti, kad šis koeficientas būtų mažesnis.

2016 m. Bendrovėje šis koeficientas siekė 0,23. 2013–2015 m. ir 2017 m. I ketv. Bendrovė visai neturėjo apyvartinio kapitalo, nes trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą.

4. Vertindami Bendrovės finansinį stabilumą ir veiklos tęstinumą, skaičiuome ilgalaikio mokumo arba bendrąjį skolos rodiklį (visų įsipareigojimų santykis su visu turtu), kuris rodo, kokia dalis skolintų lėšų panaudota formuojant įmonės turtą.

Kai šis rodiklis yra mažesnis negu 0,3, situacija įmonėje vertinama kaip labai gera, o kai viršija 1,0 bloga. Priimtina rodiklio reikšmė yra nuo 0,3 iki 0,5.

Išanalizavus šio rodiklio dinamiką, nustatyta, kad ilgalaikio mokumo rodiklis 2013–2017 m. Bendrovėje buvo priimtino skolų rodiklio lygio ribose, t. y. nuo 0,09 iki 0,1. Tai rodo, kad Bendrovė nėra priklausoma nuo kreditorių ir kad jos finansinė būklė yra stabili.

Bendrovės finansinė būklė 2013–2016 m. buvo stabili, tačiau Bendrovei trūko apyvartinių lėšų įsipareigojimų vykdymui bei veiklos plėtrai.

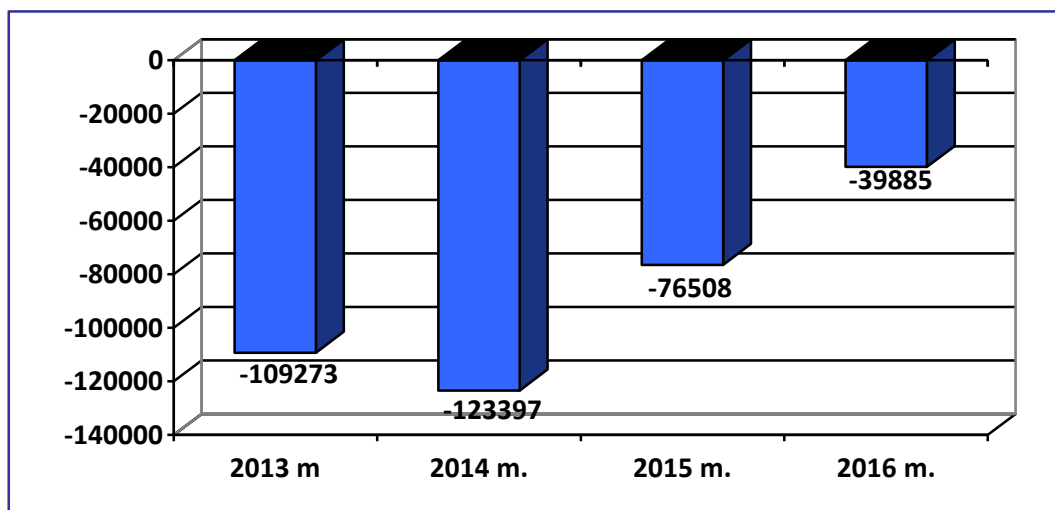
Bendrovės veiklos efektyvumo rodikliai

Vertindami bendros veiklos efektyvumą, apskaičiuome **bendrąjį pelningumą**. Tai vienas svarbiausių įmonės veiklos rezultatų apibūdinančių pelningumo rodiklių. Bendrojo pelningumo (bendrojo pelno ir pardavimo pajamų santykis) rodiklis rodo, kiek bendrojo pelno (skirtumas tarp pardavimo kainos ir savikainos) tenka vienam pardavimų eurui bei įmonės sugebėjimą gauti pelną iš pagrindinės įmonės veiklos. Rekomenduojama, kad rodiklio lygis nebūtų žemesnis negu 10 proc. O didesnis negu 35 proc. lygis rodo didelį pardavimų pelningumą.

Bendrojo pelningumo koeficiento ketverių metų dinamika rodo, kad rodiklio lygis Bendrovėje buvo žemesnis nei rekomenduojamas minimalus, t. y. 2013 m. – 0,4, 2014 m. – 0 (neskaičiuotas rodiklis), 2015 m. – 2,3, 2016 m. – 7,4. Tik 2017 m. I ketvirtį rodiklis šoktelėjo iki 25. Žemas pelningumo rodiklis rodo, kad Bendrovė turi išlaidų padengimo sunkumų. Tačiau auganti rodiklio reikšmė rodo, kad sąnaudos, tenkančios parduodamai produkcijai, Bendrovėje didėja mažiau nei pardavimo pajamos.

Kadangi Bendrovė 2013–2016 m. dirbo nuostolingai (2013–2016 m. pelno (nuostolio) ataskaitų duomenys pateikti 2 priede), **veiklos pelningumo** rodikliai nebuvo skaičiuoti.

Žemiau esantis 1 pav. iliustruoja Bendrovės pelno (nuostolio) dinamiką 2013–2016 m.

1 diagrama. Bendrovės pelno (nuostolio) dinamika, Eur.

Šaltinis: parengė Kontrolės ir audito tarnyba pagal UAB „Skuodo vandenys“ pateiktus duomenis

Bendrovės veikla yra neefektyvi. 2013–2016 metais Bendrovė dirbo nuostolingai.

Siekiant išsiaiškinti neefektyvios Bendrovės veiklos priežastis, buvo išanalizuotos veiklos sąnaudos ir pajamos.

PAJAMŲ IR SĄNAUDŲ ANALIZĖ

Pajamų ir sąnaudų dinamika

Bendrovė pagrindines pajamas gauna iš vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų teikimo. Kitos veiklos pajamos gaunamos iš Higienos ir sveikatingumo centre teikiamų paslaugų, vandens ir nuotekų tinklų klojimo, vandentiekio ir nuotekų tinklų remonto darbų, vandens bokštų nuomos mobiliojo skaitmeninio ryšio antenoms sumontuoti. Informacija apie pagrindines vandens ūkio pajamas ir sąnaudas ir kitos veiklos pajamas ir sąnaudas 2013–2016 m. pateikta 1 lentelėje.

1 lentelė

Pajamų ir sąnaudų dinamika 2013–2016 m.

Metai	Kita veikla				Vandens ūkis			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Pajamos, Eur	56650	52848	47882	52503	459142	472859	477000	512605
Pokytis, proc.	x	-6,7	-9,4	9,7	x	3,0	0,9	7,4
Sąnaudos, Eur	48873	47384	31325	29473	542412	572386	564828	566500
Pokytis, proc.	x	-3,0	-33,9	-5,9	x	5,5	-1,3	0,3
Pelnas (nuostolis), Eur	7777	5464	16557	23030	-83270	-99527	-87828	-53895

2013–2016 m. laikotarpiu pajamos iš vandens ūkio didėjo kiekvienais metais, ypač 2016 m., kai pajamos, lyginant su praėjusiais metais, išaugo 7,4 proc. Tačiau lygiagrečiai didėjo ir sąnaudos, ypač 2014 m. – 5,5 proc., lyginant su praėjusiais metais. 2015 m. sąnaudos šiek tiek sumažėjo (1,3 proc.), o 2016 m. vėl padidėjo 0,3 proc. Analizuojamu laikotarpiu vandens ūkio veikla buvo vykdoma nuostolingai, todėl vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainų didinimas buvo neišvengiamas. Nuo 2016 m. lapkričio 1 d. padidinus vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainas, nuostolis 2016 m. pabaigoje buvo 33,9 tūkst. eurų mažesnis, palyginus su 2015 m.

Kitos veiklos pajamos ir sąnaudos per analizuojamą laikotarpį svyravo. 2014 m. pajamos iš kitos veiklos Bendrovėje sumažėjo 6,7 proc., 2015 – 9,4 proc., o 2016 m. padidėjo 9,7

proc., lyginant su praėjusiais metais, tačiau nepasiekė 2013 m. lygio. Kitos veiklos sąnaudos 2013–2016 m. laikotarpiu tendencingai mažėjo, ypač 2015 m. – 33,9 proc. Kita vykdoma veikla 2013–2016 m. Bendrovėje buvo pelninga. Teigiamam kitos veiklos rezultatui turėjo įtakos iš Savivaldybės biudžeto skiriamos lėšos Higienos ir sveikatingumo centro sąnaudoms kompensuoti. Kiekvienais metais Savivaldybės taryba skyrė dotaciją patirtoms sąnaudoms (nuostoliui) kompensuoti. 2016 m. buvo skirta 19,3 tūkst. eurų suma.

Pagal 21-ąjį VAS⁶ dotacijos panaudojimas parodomas tuo laikotarpiu, kada patiriamos susijusios sąnaudos, kurioms kompensuoti dotacija buvo skirta. Jei Bendrovei nebūtų skiriamos Savivaldybės biudžeto lėšos, tai Higienos ir sveikatingumo centro sąnaudos būtų dengiamos iš kitos pelningos veiklos ir kita veikla taip pat būtų vykdoma nuostolingai arba su labai minimaliu pelnu.

Buhalterinė apskaita Bendrovėje tvarkoma vadovaujantis patvirtinta apskaitos politika, LR buhalterinės apskaitos įstatymu, LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu bei kitais LR įstatymais, LR Vyriausybės nutarimais, verslo apskaitos standartais. Visa informacija apie uždirbtas pajamas ir patirtas sąnaudas teikiama VAS patvirtintoje pelno (nuostolio) ataskaitoje.

Kainų nustatymo tikslais Bendrovė vykdo reguliavimo apskaitos atskyrimą, siekdama Bendrovės finansinę informaciją (pajamas, sąnaudas, turtą) paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms, atskirai identifikuojant nepaskirstytinąsias sąnaudas. Reguliavimo apskaitos sistemos aprašas parengtas vadovaujantis Komisijos patvirtinta⁷ Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika ir patvirtintas Bendrovės direktoriaus įsakymu⁸.

Pardavimo savikaina

Audito metu nagrinėti Bendrovės 2013–2016 m. pelno (nuostolių) ataskaitose pateikti sąnaudų duomenys. Pelno (nuostolių) ataskaitose išskiriama pardavimo savikaina, bendrosios ir administracinės sąnaudos, taip pat palūkanų ir panašios sąnaudos.

2013–2016 m. lyginamoji informacija apie pardavimo savikainą pateikta 2 lentelėje.

2 lentelė

Pardavimo savikainos 2013–2016 m. lyginamoji informacija

Pardavimo savikaina	2013		2014		2015		2016	
	Eur	%	Eur	%	Eur	%	Eur	%
Pagrindinių priemonių nusidėvėjimas	111690	24,4	112264	23,2	115694	24,8	116635	24,6
Remontas ir eksploatacinės medžiagos	28750	6,3	33488	6,9	30865	6,6	28848	6,1
Technologinės medžiagos	2052	0,4	1647	0,3	1035	0,2	1619	0,3
Elektros energija	118993	26,0	125926	26,1	112993	24,2	90420	19,1
Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	142897	31,2	151154	31,3	150934	32,4	182490	38,5
Kuras ir šilumos energija	27355	6,0	28131	5,8	22640	4,9	22216	4,7
Kitos (skaitikl. patikra, laborat. tyrimai ir kt.)	25659	5,6	30775	6,4	31853	6,8	32249	6,8
Iš viso:	457396	100	483385	100	466014	100,0	474477	100

Reikšmingiausių pardavimo savikainos dalį sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos, ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos ir elektros energijos sąnaudos. Analizuojamu laikotarpiu mažėjo beveik visos pardavimo savikainą sudarančios sąnaudos, išskyrus,

⁶ 21-asis VAS „Dotacijos ir subsidijos“, patvirtintas viešosios įstaigos Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2011-04-19 įsakymu Nr. VAS-4

⁷ Komisijos 2014 m. gruodžio 14 d. Nutarimas Nr. O3-492.

⁸ Uždarosios akcinės bendrovės „Skuodo vandenys“ direktoriaus 2016 m. balandžio 14 d. įsakymas Nr. V1-6.

darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos, kurios 2016 m. padidėjo 6,1 proc., lyginant su 2015 m.

Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos 2016 m. Bendrovėje išaugo, nes per 2016 m. du kartus padidėjo minimalus mėnesinis atlyginimas – nuo 325 eurų iki 380 eurų. Taip pat dėl to, kad Komisijos nurodymu, kai kurių darbuotojų atlyginimų sąnaudos buvo priskirtos prie pardavimo savikainos, o ne prie bendrųjų ir administracinių sąnaudų.

Ilgalaikio turto nusidėvėjimas skaičiuojamas vadovaujantis Bendrovės direktoriaus 2014 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V1-17 patvirtintais nusidėvėjimo normatyvais. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos audituojamu laikotarpiu išliko panašios ir siekė apie 24 proc. visų sąnaudų.

Elektros energijos sąnaudos laipsniškai mažėjo kiekvienais metais: nuo 26 proc. 2013 m. iki 19,1 proc. 2016 m., o pinigine išraiška per keturių metų laikotarpį sumažėjo 28,6 tūkst. Eur.

Bendrosios ir administracinės sąnaudos

Bendrosios ir administracinės sąnaudos didėjo 2013–2015 m. laikotarpiu, 2016 m. sumažėjo 6,9 proc. lyginant su 2015 m. ir siekė 92,0 tūkst. eurų. Bendrųjų ir administracinių sąnaudų 2013–2016 m. lyginamoji informacija pateikta 3 lentelėje.

3 lentelė

Bendrųjų ir administracinių sąnaudų 2013–2016 m. lyginamoji informacija

Bendrosios ir administracinės sąnaudos	2013 m.		2014 m.		2015 m.		2016 m.	
	Eur	%	Eur	%	Eur	%	Eur	%
Amortizacija, nusidėvėjimas	125	0,1	226	0,3	276	0,3	256	0,3
Medžiagos	513	0,6	416	0,5	265	0,3	62	0,1
Darbo apmokėjimas, soc. draudimas	57726	67,9	60811	68,3	58334	59,0	53650	58,3
Atidėjiniai atostoginiams ir soc. draudimui	4321	5,1	-3829	-4,3	4601	4,7	2042	2,2
Elektros energija	737	0,9	726	0,8	785	0,8	634	0,7
Šilumos energija	567	0,7	522	0,6	547	0,6	651	0,7
Banko paslaugos	1181	1,4	1243	1,4	1220	1,2	1319	1,4
Telekomunikacijų paslaugos	2211	2,6	2193	2,5	1429	1,4	1063	1,2
Gyventojų įmokų surinkimo	2412	2,8	2567	2,9	2545	2,6	2483	2,7
Draudimo	1743	2,1	1708	1,9	1684	1,7	1704	1,9
Kitos (automobilių remontas, įstatų keit., pažymos, progr. įrangos priežiūra)	4440	5,2	4934	5,5	10340	10,5	2824	3,1
Audito sąnaudos	444	0,5	941	1,1	941	1,0	1741	1,9
Aplinkos teršimo mokestis	1717	2,0	10403	11,7	4980	5,0	855	0,9
Mokestis už gamtos išteklius	6458	7,6	5699	6,4	9263	9,4	20698	22,5
Garantinis fondas	338	0,4	350	0,4	348	0,4	380	0,4
Kiti mokesčiai	83	0,1	90	0,1	1256	1,3	1661	1,8
Iš viso:	85016	100	89000	100	98814	100	92023	100

Reikšmingiausią sumą 2016 m. sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo ir mokesčio už gamtos išteklius sąnaudos – 80,8 proc. visų sąnaudų.

2016 m. buvo padidinti atlyginimai Bendrovės direktoriui ir vyr. finansininkui. Nuo 2016 m. vasario 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo⁹ pakeitimui, Bendrovės valdybos 2016 m. vasario 1 d. sprendimu Nr. VS-1, vadovui nustatytas koeficientas 9,3 (minimalus pagal įmonės kategoriją taikomas koeficientas, skaičiuojamas baziniais dydžiais) ir prieš tai buvęs atlyginimas padidėjo 19,7 proc. Vyr. finansininkui atlyginimas padidintas 18,3 proc. nuo 2016 m. spalio 1 d.

⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 23 d. nutarimas Nr. 1341 „Dėl valstybės įmonių ir valstybės kontroliuojamų akcinių bendrovių, uždarytųjų akcinių bendrovių vadovų, jų pavaduotojų ir vyriausiųjų buhalterių darbo apmokėjimo“.

Padidėjus Bendrovės direktoriaus ir vyr. finansininko atlyginimams, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos priešingai – sumažėjo, nes Komisijos nurodymu kai kurių darbuotojų atlyginimų sąnaudos priskirtos prie pardavimo savikainos.

Audituojamu laikotarpiu beveik visos bendrosios ir administracinės sąnaudos mažėjo arba išliko nepakitusios, išskyrus audito ir mokesčio už gamtos išteklius sąnaudas.

Nuo 2013 m. audito sąnaudos padidėjo beveik 3 kartus: nuo 0,4 tūkst. eurų iki 1,9 tūkst. eurų. Mokesčio už gamtos išteklius sąnaudos taip pat padidėjo beveik 3 kartus: nuo 7,6 tūkst. eurų iki 22,5 tūkst. eurų.

Palūkanų ir kitos panašios pajamos ir sąnaudos

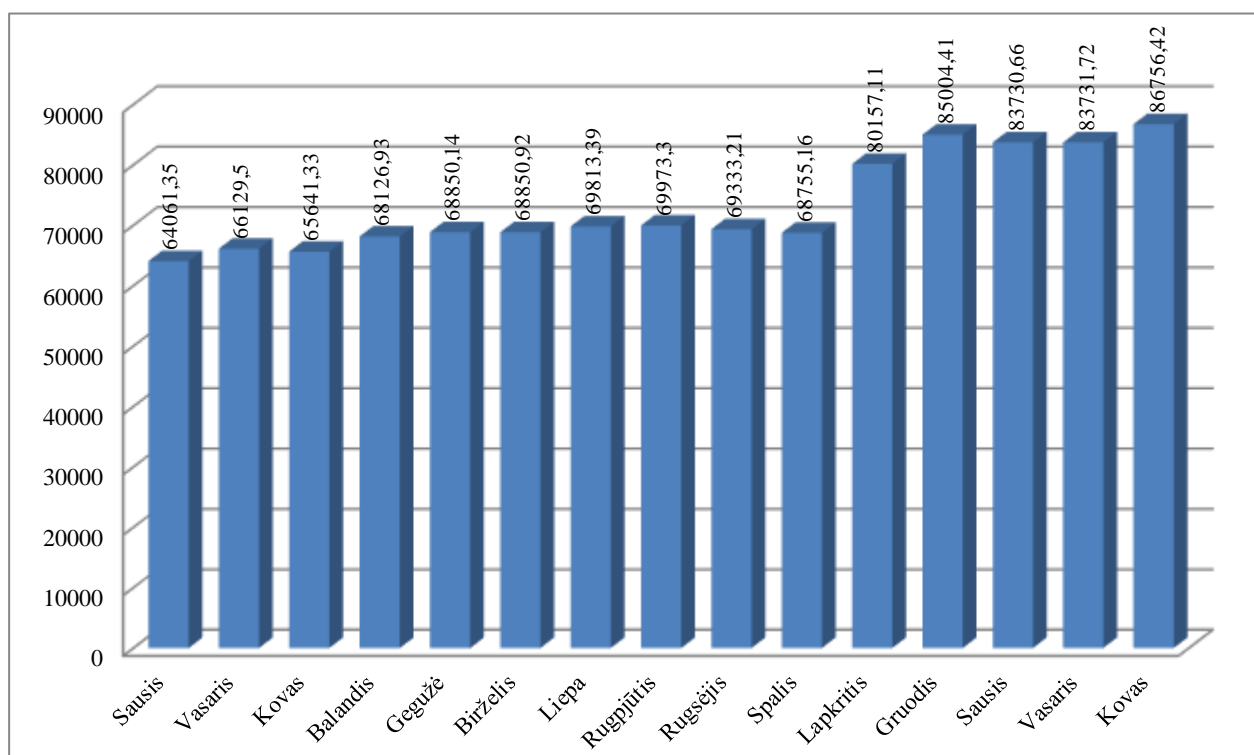
Palūkanų ir kitos panašios pajamos Bendrovės veikloje sudarė nereikšmingą sumą ir 2013–2016 m. laikotarpiu siekė tik apie 0,2 tūkst. eurų.

Palūkanų ir kitose panašiose sąnaudose apskaitomos sumokėtos palūkanos, baudos, delspinigiai ir neigiama valiutos kurso įtaka. Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos 2013 m. buvo 35,0 tūkst. eurų, 2014 m. – 29,5 tūkst. eurų, 2015 m.- 5,4 tūkst. eurų, 2016 m. – 9,3 tūkst. eurų. Reikšmingiausių sąnaudų sumą sudaro sumokėtos palūkanos, išskyrus 2015 m., kai reikšmingiausių sumą sudarė neigiama valiutos kurso įtaka. 2015–2016 m. sąnaudos sumažėjo dėl Savivaldybės skirtų dotacijų palūkanų mokėjimui (2016 m. iš Savivaldybės biudžeto skirta 28,2 tūkst. eurų). Kadangi palūkanų ir kitos panašios sąnaudos viršija pajamas, ši veiklos sritis didina Bendrovės nuostolį.

MOKĖTINŲ IR GAUTINŲ SUMŲ ANALIZĖ

Pirkėjų skolų ir skolų tiekėjams pokyčiai

Išanalizavome pirkėjų skolų už vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas dinamiką Bendrovėje 2016–2017 m. ir nustatėme, kad pirkėjų skolos padidėjo nuo 2016 m. lapkričio mėn., 2017 m. sausio–vasario mėnesiais skolos nežymiai sumažėjo, o 2017 m. kovo mėn. vėl išaugo (žr. 2 diagramą).

2 diagrama. Pirkėjų skolos už vandenį 2016 m. sausio – 2017 m. kovo mėn., Eur

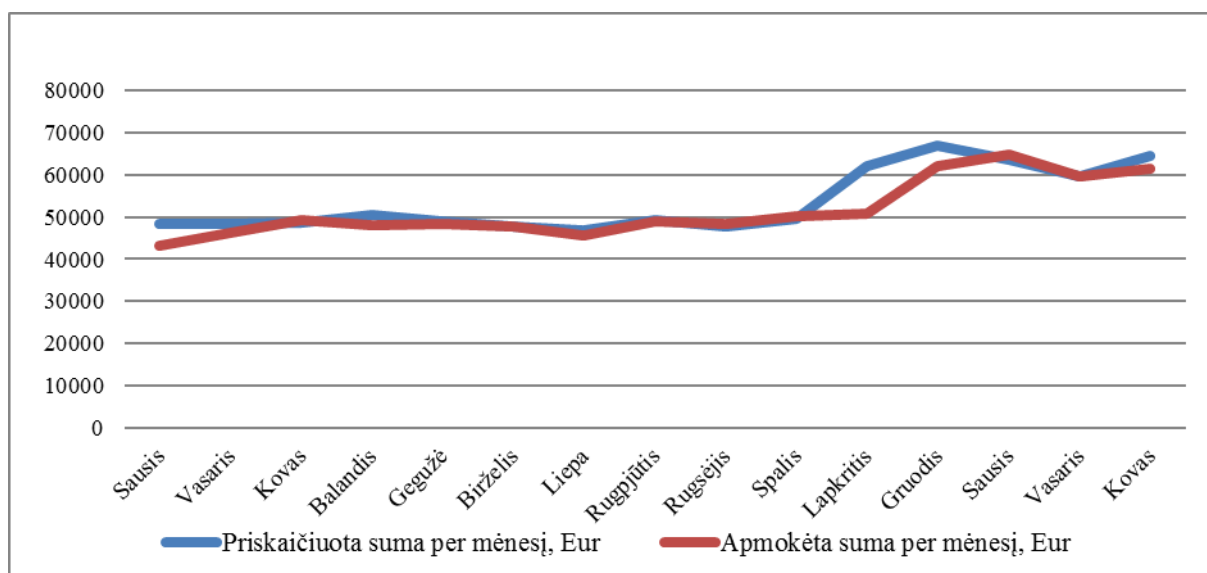
Šaltinis: parengė Kontrolės ir audito tarnyba pagal UAB „Skuodo vandenys“ pateiktus duomenis

2016 m. gruodžio 31 d. pirkėjai už vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas Bendrovei buvo skolingi 85,0 tūkst. eurų, iš jų už gruodžio mėn. – 66,8 tūkst. eurų. Įsiskolinimas turėjo būti padengtas 2017 m. sausio mėn., tačiau per sausio mėn. pirkėjai sumokėjo tik 64,7 tūkst. eurų.

2016 m. gruodžio 31 d. per du paskutinius metų mėnesius už vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas nemokėjo 28 pirkėjai, kurių skola buvo didesnė kaip 100 eurų, ir bendra suma siekė 6,3 tūkst. eurų. 2017 m. kovo 31 d. per paskutinius du mėnesius jau buvo nemokėję 35 pirkėjai (jų skola viršijo 100 eurų), kurių bendra skolos suma buvo 10,1 tūkst. eurų.

Skolos išaugimui turėjo įtakos ir padidėjęs priskaičiavimas už vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas bei už paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas Bendrovėje nuo 2016 m. lapkričio 1 d (žr. 3 diagramą). Iš abonentų pradėtas rinkti mokestis už paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugas, nes Savivaldybės tarybos sprendimu¹⁰ Bendrovė buvo paskirta viešuoju geriamojo vandens tiekėju, nuotekų ir paviršinių nuotekų tvarkytoju Skuodo rajono savivaldybės teritorijoje. Iki tol lietaus kanalizacijos priežiūrai lėšos buvo skiriamos iš Savivaldybės biudžeto.

3 diagrama. Priskaičiuota ir apmokėta suma už vandenį 2016 m. sausio mėn. – 2017 m. kovo mėn.

Šaltinis: parengė Kontrolės ir audito tarnyba pagal UAB „Skuodo vandenys“ pateiktus duomenis

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija savo nutarimu¹¹ vienašališkai nustatė būtinosiomis sąnaudomis pagrįstas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, taip pat paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas nuo 2016 m. lapkričio 1 d. iki 2017 m. spalio 31 d. Komisija Bendrovės paslaugų kainas, kurios nustatomos trejų metų laikotarpiui ir perskaičiuojamos kasmet, suderino 2016 m. liepos 14 d., tačiau Savivaldybės taryba kainų nepatvirtino per 30 dienų, todėl kainos buvo nustatytos vienašališkai.

2016 m. vasario–lapkričio mėn. lygiagrečiai kito priskaičiavimas ir apmokėjimas už paslaugas. Padidinus vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainą nuo 2016 m. lapkričio 1 d., augo ir apmokėjimo už paslaugas suma, tačiau lėtesniu tempu. Tai lėmė pirkėjų skolų 2016 m. lapkričio–gruodžio mėn. padidėjimą apie 16 tūkst. eurų.

¹⁰ Skuodo rajono savivaldybės tarybos 2016 m. vasario 19 d. sprendimas Nr. T9-35 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Skuodo vandenys“ paskyrimo viešuoju geriamojo vandens tiekėju, nuotekų ir paviršinių nuotekų tvarkytoju“

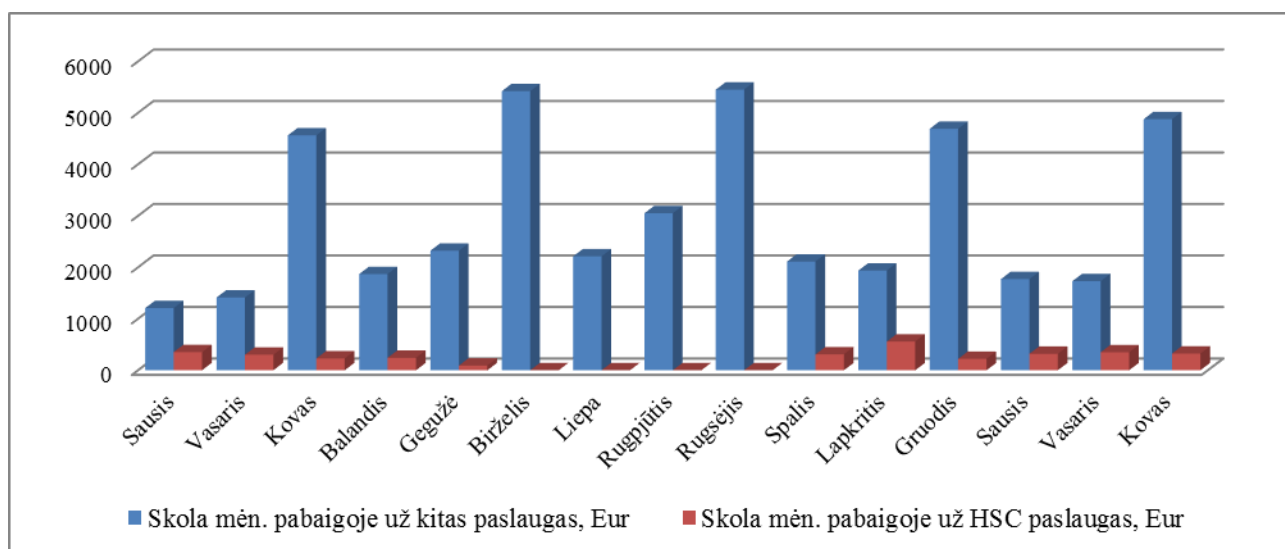
¹¹ Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2016 m. rugsėjo 26 d. nutarimas Nr. O3-276 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Skuodo vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų vienašališko nustatymo“

Bendrovės direktoriaus nuomone, pirkėjų skola didėja ir dėl nereguliaraus klientų atsiskaitymo už vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas – kai kurie yra išvykę į užsienį, kiti tiesiog atsiskaito kartą per ketvirtį ar net rečiau, nors turėtų tai daryti kiekvieną mėnesį. Tokius vartotojų įpročius turėtų pakoreguoti 2016 m. spalio mėn. Bendrovėje įdiegta vartotojų apskaitos programa „Edrana“, kuri automatiškai skaičiuoja delspinigius už nesumokėtas sumas. Anksčiau tokia praktika nebuvo taikoma.

Pastebėtina, kad skolų išieškojimas iš vandens vartotojų Bendrovėje vyko vangiai, nes nebuvo imamasi jokių teisinių priemonių. Bendrovės darbuotojai vykdė kai kurias priemones: kontrolinius skaitiklių rodmenų patikrinimus, taip pat klientui atvykus reikiamos pažymos iš Bendrovės, ji nebuvo išduodama, kol nebuvo sumokamos visos skolos.

Būtina pasitelkti teisines priemones pirkėjų skolų išieškojimui, kad padidėjęs Bendrovės apyvartinis kapitalas leistų plėsti veiklą, vykdyti savo įsipareigojimus.

Informacija apie skolas už kitas Bendrovės teikiamas paslaugas (vandens ir nuotekų tinklų klojimas, vandentiekio ir nuotekų tinklų remonto darbai, vandens bokštų nuoma mobiliojo skaitmeninio ryšio antenoms sumontuoti, nuotekų išvežimas ir kt.) ir už teikiamas paslaugas Higienos ir sveikatingumo centre pateikta 4 diagramoje. Skolos nesudaro reikšmingos sumos ir dažniausiai sekanti mėnesį po sąskaitų išrašymo yra apmokamos.

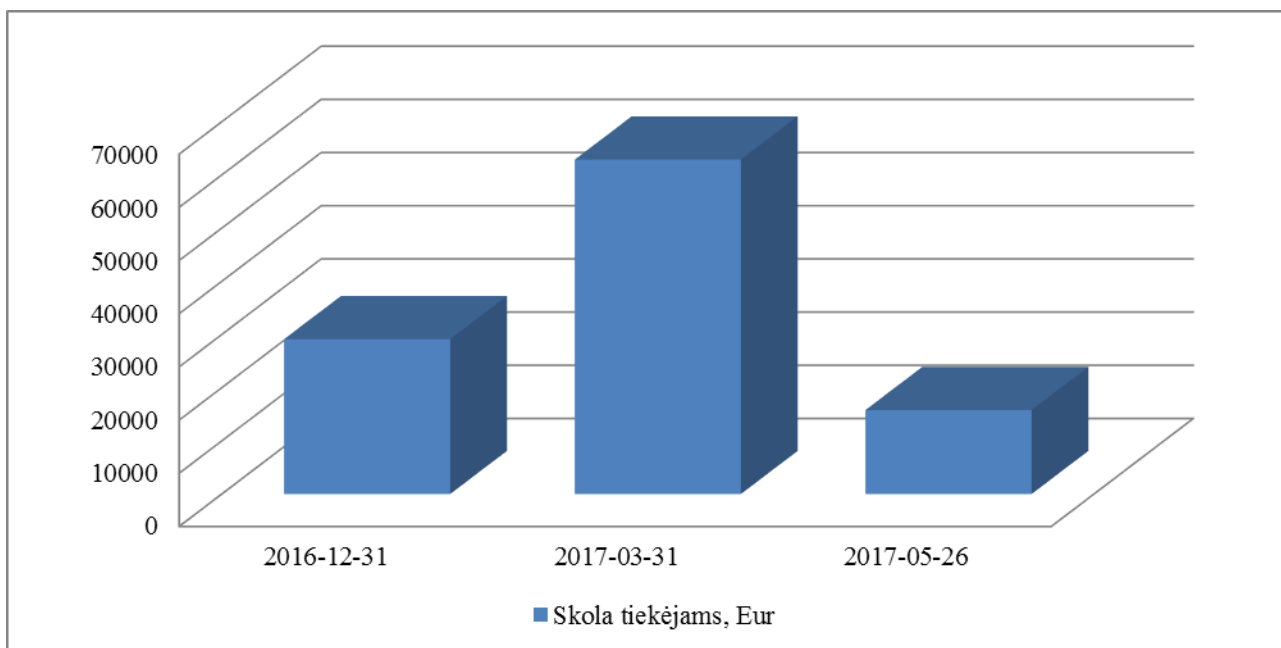
4 diagrama. Klientų skolos už kitas paslaugas ir už HSC paslaugas.

Šaltinis: parengė Kontrolės ir audito tarnyba pagal UAB „Skuodo vandenys“ pateiktus duomenis

Apyvartinių lėšų trūkumas dėl didėjančių pirkėjų skolų už vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas, turėjo reikšmingos įtakos Bendrovės vykdomai veiklai, ypač atsiskaitymui su tiekėjais už prekes ir suteiktas paslaugas.

2013–2016 m. laikotarpiu Bendrovės skolos tiekėjams nuolat mažėjo, 2013 m. – 617,9 tūkst. eurų, 2014 m. – 50,5 tūkst. eurų, 2015 m. – 33,6 tūkst. eurų, 2016 m. – 29,1 tūkst. eurų.

Informacija apie 2016–2017 m. Bendrovės kolas tiekėjams pateikta 5 diagramoje.

5 diagrama. Skolos tiekėjams už prekes ir suteiktas paslaugas.

Šaltinis: parengė Kontrolės ir audito tarnyba pagal UAB „Skuodo vandenys“ pateiktus duomenis

Skola tiekėjams ypač išaugo 2017 m. sausio–kovo mėn. (2017-03-31 siekė 62,9 tūkst. eurų), nes Bendrovė kaupė lėšas, kad 2017 m. kovo mėnesį galėtų sumokėti 36,8 tūkst. eurų paskolos¹² įmoką. Sumokėjus paskolos įmoką, nuo 2017 kovo 31 d. per du mėnesius Bendrovės skolos tiekėjams už prekes ir paslaugas sumažėjo net 75 proc. (47,1 tūkst. eurų), iki 15,8 tūkst. eurų. 2016 m. paskolos įmokai lėšos buvo skirtos iš Savivaldybės biudžeto.

IŠVADOS

Bendrovės veikla yra neefektyvi, nes 2013–2016 metų laikotarpiu Bendrovė dirbo nuostolingai.

Bendrovės finansinė būklė 2013–2016 metais buvo stabili, tačiau Bendrovės apyvartinis kapitalas buvo nepakankamas – trūko apyvartinių lėšų įsipareigojimų vykdymui bei veiklos plėtrai.

Reikšmingą įtaką Bendrovės efektyvumo rodikliams turi iš Savivaldybės biudžeto skiriamos dotacijos Higienos ir sveikatingumo centro veiklos sąnaudoms kompensuoti.

Bendrovės 2016 metų ir 2017 metų I ketv. finansinėse ataskaitose pateikta teisinga informacija apie veiklos sąnaudas ir gautinas sumas.

Uždarosios akcinės bendrovės „Skuodo vandenys“ direktoriui rekomenduojame:

1. Numatyti priemones Bendrovės veiklos efektyvumo didinimui.
2. Atsižvelgti į Kontrolės ir audito tarnybos 2014 m. gruodžio 12 d. Audito ataskaitoje¹³ pateiktas rekomendacijas.

Savivaldybės kontrolierė

Kristina Nikartienė

Kontrolieriaus pavaduotoja

Neringa Stasiūtė

¹² LR Finansų ministerijos paskola investicijų projektui „Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra Skuode 2 dalis“, 2009 m. lapkričio 30 d. paskolos sutartis Nr.596.

¹³ Kontrolės ir audito tarnybos 2014 m. gruodžio 12 d. Audito ataskaita Nr. KADV3-9 „Dėl uždarosios akcinės bendrovės „Skuodo vandenys“ veiklos vertinimo“.

Audito ataskaitos „Dėl uždarojoje akcinėje bendrovėje „Skuodo vandenys“
atlikto ribotos apimties finansinio (teisėtumo) audito rezultatų
1 priedas

2013–2017 metų balansų duomenys ir mokumo rodikliai (Eur)

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m. I ketv.
A.	Ilgalaikis turtas	10.758.312	11.251.158	10.979.658	10.713.295	10.647.467
B.	Trumpalaikis turtas	260.882	93.305	91.412	140.718	149.988
1.	Atsargos	3.642	5.733	4.930	7.030	6.100
2.	Per vienerius metus gautinos sumos	242.068	62.927	64.624	92.456	99.806
3.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai	15.172	24.645	21.858	41.232	44.082
C.	Ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos	-	-	1.395	1.457	1.290
TURTAS IŠ VISO		11.019.194	11.344.463	11.072.465	10.855.470	10.798.745
D.	Nuosavas kapitalas	3.151.845	3.043.596	2.972.457	2.935.542	2.924.618
E.	Dotacijos, subsidijos	6.255.998	7.172.310	6.995.813	6.841.062	6.793.092
G.	Mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai (ilgalaikiai ir trumpalaikiai)	1.611.351	1.128.557	1.104.195	1.078.866	1.081.035
1.	Ilgalaikiai įsipareigojimai	937.690	1.004.447	1.004.447	967.615	930.784
2.	Trumpalaikiai įsipareigojimai	673.661	124.110	99.748	111.251	150.251
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI IŠ VISO		11.019.195	11.344.463	11.072.465	10.855.470	10.798.745
RODIKLIAI						
1.	Trumpalaikio mokumo rodikliai					
1.1.	<i>Apyvartinis kapitalas (Eur): trumpalaikis turtas - trumpalaikiai įsipareigojimai</i>	-412.779	-30.805	-8.336	29.467	-263
1.2.	<i>Apyvartinio kapitalo manevringumo koeficientas: atsargos / apyvartinis kapitalas</i>	-0,008	0,186	-0,59	0,23	-23,2
1.3.	<i>Bendrojo trumpalaikio mokumo koeficientas: trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai</i>	0,39	0,75	0,91	1,26	0,99
2.	Ilgalaikio mokumo rodikliai					
2.1.	<i>Bendrasis skolos rodiklis visi įsipareigojimai / visas turtas</i>	0,1	0,09	0,09	0,09	0,1

Audito ataskaitos „Dėl uždarojoje akcinėje bendrovėje „Skuodo vandenys“
atlikto ribotos apimties finansinio (teisėtumo) audito rezultatų
2 priedas

2013–2017 metų pelno (nuostolių) ataskaitų duomenys (Eur)

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Suma, Eur					2016 m. rodiklių palyginimas su 2015 m.	
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m. I ketv.	Suma, Eur	Proc.
1.	Pardavimo pajamos	459.142	472.859	477.000	512.605	156.050	+35.605	+7,5
2.	Pardavimo savikaina	(457.396)	(483.384)	(466.014)	(474.477)	(117.015)	+(8.463)	+1,8
3.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	1.746	(10.525)	10.986	38.128	39.035	27.142	+247
4.	Bendrosios ir administracinės sąnaudos	(85.016)	(89.002)	(98.814)	(92.023)	(49.498)	-(6.791)	-6,9
5.	Kitos veiklos rezultatai	7.777	5.464	16.557	23.030	4.567	+6.473	+39
6.	Kitos palūkanų ir panašios pajamos	1.227	193	189	246	781	+57	+30,1
7.	Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	(35.007)	(29.527)	(5.426)	(9.266)	(5.808)	+(3.840)	+70,8
8.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	(109.273)	(123.397)	(76.508)	(39.885)	(10.923)	(36.623)	-47,8
9.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	(109.273)	(123.397)	(76.508)	(39.885)	(10.923)	(36.623)	-47,8
Koeficientai								
	Bendrasis pardavimų pelningumas: (bendrojo pelno santykis su pardavimų pajamomis)	0,4	-	2,3	7,4	25,0	-	-

Audito ataskaitos „Dėl uždarojoje akcinėje bendrovėje „Skuodo vandenys“
atlikto ribotos apimties finansinio (teisėtumo) audito rezultatų
3 priedas

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/ Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Numatyti priemones Bendrovės veiklos efektyvumo didinimui	Uždaroji akcinė bendrovė „Skuodo vandenys“	<ol style="list-style-type: none"> 1. Didinti prisijungimų skaičių prie centralizuotos nuotekų sistemos. Tai didins bendrovės pajamas. 2. Sudaryti sutartis su gyventojais, kurie nuotekas kaupia individualiuose rezervuaruose dėl periodinio nuotekų išvežimo. Tai didins bendrovės pajamas. 3. Mažinti popierinių sąskaitų skaičių. Tai mažins išlaidas ir darbuotojų laiko sąnaudas. 4. Peržiūrėti sutartis su tiekėjais ir persirašyti sutartis dėl prekių ir paslaugų pirkimo palankesnėmis sąlygomis. 	2020-12-31
2.	Atsižvelgti į Kontrolės ir audito tarnybos 2014 m. gruodžio 12 d. Audito ataskaitoje ¹⁴ pateiktas rekomendacijas	Uždaroji akcinė bendrovė „Skuodo vandenys“	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vykdyti griežtą skolų išieškojimo politiką, kreiptis į teismą dėl skolininkų, kurie piktybiškai nereaguoja į raštiškus perspėjimus. 	2019-12-31

Kristina Nikartienė
2017-06-20

¹⁴ Kontrolės ir audito tarnybos 2014 m. gruodžio 12 d. Audito ataskaita Nr. KADV3-9 „Dėl uždarosios akcinės bendrovės „Skuodo vandenys“ veiklos vertinimo“.